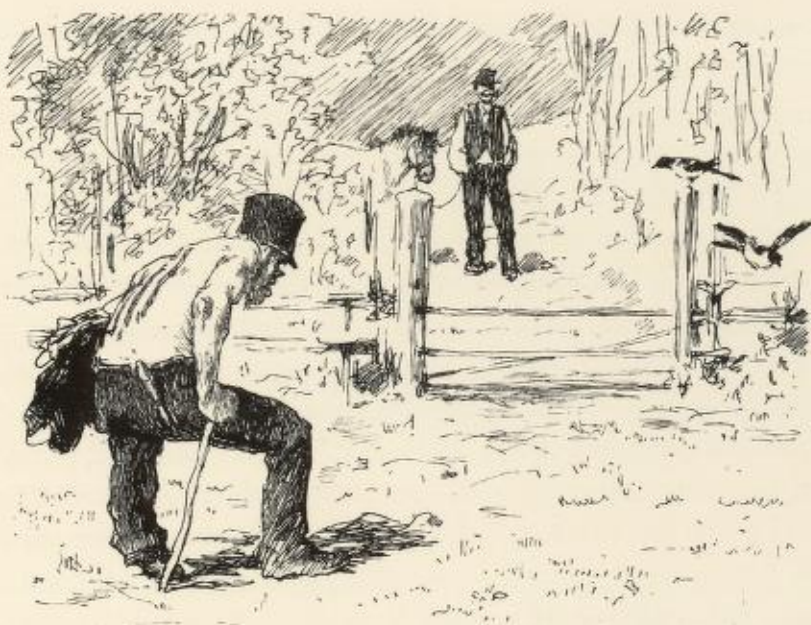

TYRIHANS, SOM FIK KONGSDATTEREN TIL AT LE

„VIL DU VÆRE MED,
SAA HÆNG PAA!“

Der var engang en konge som havde en datter, og hun var saa deilig at hun var navnsput baade vidt og bredt; men hun var saa alvorlig af sig, at hun aldrig kunde le, og saa var hun saa stor paa det, at hun sa nei til alle dem som kom og fridde til hende, og ikke vilde hun ha nogen, om de var aldrig saa gjilde, enten det var prinser eller herremænd. Kongen var kjed af dette for længe siden og syntes, at hun kunde gifte sig, hun som andre; hun havde ikke noget at vente efter; hun var gammel nok, og rigere blev hun ikke heller, for halve riget skulde hun ha, det var mors-arven hendes.

Saa lod han lyse op paa kirkebakken baade fort og snart, at den som kunde faa hans datter til at le, han skulde ha hende og det halve kongerige. Men var der nogen som prøvde sig og ikke kunde faa hende til, skulde de skjære tre røde remmer af ryggen hans og strø salt i, og det er sikkert at der blev mange saare rygger i det kongerige. Der kom farende friere baade fra syd og fra nord og fra øst og fra vest, og trodde det var ingen sag at faa en kongsdatter til at le. Og rare karer var det ogsaa som kom. Men alle de abefanter der var, og alle de abefynter de gjorde, saa var kongsdatteren lige stø og alvorlig, hun.

Tæt ved kongsgaarden bodde der en mand som havde tre sønner. De fik ogsaa spurt at kongen havde lyst op, at den som kunde faa kongsdatteren til at le, skulde faa hende og halve kongeriget.

Den ældste vilde i veien først; saa strøg han af gaarde, og da han kom til kongsgaarden, sa han til kongen, han vilde nok friste at faa kongsdatteren til at le.

„Ja, det er vel nok,“ sa kongen, „men det kan visst lidet nytte, min mand, for her har været saa mange som har prøvet sig; min datter er saa sorgfuld at det ikke nytter, og jeg vilde nødig at flere skulde komme i ulykke.“

Men han mente det nok skulde nytte. Det kunde ikke være nogen farlig sag at faa en kongsdatter til at le for ham, for de havde leet saa mange ganger af ham, baade fornemme og simple, da han tjente soldat og eksercerte under Nils fløimand. — Saa la han ud paa traakken, udenfor vinduet til kongsdatteren, og begyndte at eksercere efter Nils fløimand. Men det hjalp ikke. Kongsdatteren var lige stø og alvorlig. Saa tog de ham og skar tre brede, røde remmer af ryggen hans, og sendte ham hjem.

Da han vel var kommet hjem, vilde den andre sønnen i veien. Han var skolemester, og en underlig figur til kar var det. Han var lavhalt, og det saa det forslog. Et øieblik var han liden som en gutunge, men naar han reiste sig paa det lange benet sit, blev han stor og lang som et trold. Og til at lægge ud var han rigtig svær.

Da han kom til kongsgaarden og sa han vilde ha kongsdatteren til at le, syntes kongen at det ikke kunde være saa uligt endda; „men Gud trøste dig, faar du hende ikke til,“ sa kongen; „remmene skjærer vi bredere for hver som prøver sig.“

Skoleholderen strøg ud paa traakken: der stilled han sig op udenfor vinduet til kongsdatteren, og han præked og messed efter syv prester og læste og sang efter syv klokkere, som havde været i bygden der. Kongen lo af skolemesteren, saa han maatte holde sig i svalstolpen, og kongsdatteren vilde til at drage paa smilet, men saa var hun lige stø og alvorlig igjen, og saa gik det ikke bedre med Paal skolemester end det var gaat med Per soldat — for Per og Paal hedte de, maavide. — De tog ham og skar tre røde remmer af ryggen hans, strødde salt i, og saa sendte de ham hjem igjen.

Saa vilde den yngste i veien, og det var Tyrihans. Men brødrene lo og gjøned af ham og viste ham de saare ryggene sine, og faren vilde ikke give ham lov, for han sa, det kunde da ikke nytte for ham som ikke havde noget vett; han kunde jo ingenting, og han gjorde ingenting, han sad bare i peisen som en katte, og grov i asken og spikked tyristikker. Men Tyrihans gav sig ikke, han gnaalte og gnog saa længe, til de blev kjed af gnaalet hans, og tilsidst fik han lov til at gaa til kongsgaarden og friste lykken.

Da han kom til kongsgaarden, sa han ikke det at han vilde faa kongsdatteren til at le, men han bad om han kunde faa tjeneste der. Nei, de havde ikke nogen tjeneste for ham, men Tyrihans gav sig ikke for det; de kunde visst behøve en til at bære ved og vand til kokkejenten i slig en stor gaard, sa han; ja, det syntes kongen ikke kunde være saa uligt, og han var vel kjed af

gnaalet hans, han og; saa skulde Tyrihans faa lov at være der og bære ved og vand til kokkejenten tilsidst.

Da han skulde hente vand i bækken en dag, fik han se en stor fisk, som stod under en gammel fururod, som vandet havde skaaret jorden bort fra; han satte bøtten sin saa sagte under fisken. Men da han skulde gaa hjem til kongsgaarden, mødte han en gammel kjærring, som ledte en guldgaas.

„God dag, bedstemor!“ sa Tyrihans. „Det var en ven fugl I har; og saa gjilde fjær da! — det lyser lang vei af den, — havde en slige fjær, kunde en slippe at spikke tyrilyser,“ sa han.

Kjærringen syntes vel saa godt om fisken Hans havde i bøtten sin, og sa, at vilde Hans gi hende fisken, skulde han faa guldgaasen, og den var slig, at naar nogen rørte ved den, blev han hængende fast, bare han sa: „Vil du være med, saa hæng paa!“

Ja, det byttet vilde Tyrihans gjerne gjøre. „Fugl er vel saa brav som fisk,“ sa han ved sig selv; „er den slig som du siger, kan jeg gjerne bruge den til fiskekrog,“ sa han til kjærringen og var vel fornøiet med gaasen. Han havde ikke gaat langt, før han mødte en gammel kjærring. Da hun saa den deilige guldgaasen, maatte hun bort og kramse paa den. Hun gjorde sig saa sød og lækker, og saa bad hun Tyrihans om hun fik lov til at klappe den deilige guldgaasen hans.

„Kan saa,“ sa Tyrihans, „men du faar ikke nappe fjærene af den!“

I det samme hun klapped paa fuglen, sa han:

„Vil du være med, saa hæng paa!“ Kjærringen sled og rev, men hun maatte hænge med, enten hun vilde eller ikke, og Tyrihans gik fremover, som om han var alene med guldgaasen. Da han havde gaat et stykke til, traf han en mand som havde et horn i siden til kjærringen for et puds hun havde gjort ham. Da han saa det at hun stred saa haardt for at bli fri, og skjøjte hun sad saa vel fast, syntes han at han trygt kunde gi hende en dult til tak for sidst, og saa spændte han til kjærringen med den ene foden.

„Vil du være med, saa hæng paa!“ sa Tyrihans, og manden maatte følge med og hinke paa ett ben, enten han vilde eller ikke, og naar han napped og sled og vilde løs, var det endda værre for ham, for da var han færdig til at dumpe baglænds, ret som det var.

Nu gik de et godt stykke, til de kom bortimod kongsgaarden. Der mødte de smeden til kongen; han skulde gaa til smidjen og havde en stor smidjetang i haanden. Denne smeden var en lystig fyr, som altid var fuld af galskab og skjeltsstykker, og da han saa dette følge komme hoppende og hinkende, lo han først, saa han stod tvekroket, men saa sa han:

„Det er nok en ny gaaseflok prinsessen skal ha, det; skal tro hvem der er gasse, og hvem der er gaas af dem? Det maa vel være gassen han som

rugger i forveien. Gaas, gaas, gaas, gaas, gaas!“ lokked han og kasted med haanden, som om han strødde korn for gjæssene.

Men flokken stansed ikke — kjærringen og manden saa bare argt paa smeden, fordi han gjorde nar af dem. — Saa sa smeden: „Det skulde være artig at holde hele gaaseflokken, saamange de er;“ for han var en sterk mand, og saa tog han tag med smidjetangen bag i enden paa den gamle manden, og manden baade skreg og vred sig, men Tyrihans sa:

„Vil du være med, saa hæng paa!“

Saa maatte smeden ogsaa med. Han slog nok bugt paa ryggen, tog spændetag i bakken og vilde løs, men det hjalp ikke, han sad saa fast, som han var skruet ind i det store skruestedet i smidjen, og enten han vilde eller ikke, maatte han danse med.

Da de kom frem imod kongsgaarden, fór gaardshunden imod dem og gjødde, som det var skrup eller langfant, og da kongsdatteren skulde se ud gennem vinduet, hvad der var paafærde, og fik øie paa dette fantefølge, satte hun i at le. Men Tyrihans var ikke fornøiet med det. „Bi lidt, skal hun nok faa latterdøren bedre op!“ sa han og gjorde en vending bag om kongsgaarden med følget sit.

Da de kom forbi køkkenet, stod døren aaben, og kokken holdt paa at stampe grøten, men da hun fik se Tyrihans og flokken, kom hun farende ud i døren med tvaren i den ene haand og en kokkeslev fuld af rygende grøt i den andre, og lo saa hun rysted, og da hun fik se at smeden var med, slog hun sig paa laaret og satte saa i at storle. Men da hun havde leet rigtig ud, syntes hun ogsaa at guldgaasen var saa deilig at hun maatte klappe den.

„Tyrihans, Tyrihans!“ skreg hun og kom løbende efter med grøtsleven i næven, „faar jeg lov at klappe den vene fuglen du har?“

„Lad hende heller klappe mig!“ sa smeden.

„Kan saa!“ sa Tyrihans.

Men da kokken hørte det, blev hun sint. „Hvad er det du siger!“ skreg hun, og drev til smeden med grøtsleven.

„Vil du være med, saa hæng paa!“ sa Tyrihans; saa sad hun fast, hun ogsaa, og alt hun skjændte, og alt hun sled og rev, og saa vild hun var, maatte hun hinke med. Men da de kom udenfor vinduet til kongsdatteren, stod hun og ventede paa dem, og da hun saa de havde faat kokken med, baade med grøtslev og tvare, slog hun op hele latterdøren og lo, saa kongen maatte støtte hende. Saa fik Tyrihans prinsessen og det halve kongerige, og bryllup holdt de, saa det baade hørtes og spurtes.